Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap

nieuwsbrief · nummer 3 · januari 2020

De lieflhebber van boekbanden zal in 2020 niets te kort komen. Het Boekbandengenootschap heeft namelijk een boeiend activiteitenprogramma samengesteld. De Bandensalons zullen plaatsvinden in de Antwerpse Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, Huis van Hilde in Castricum, bij perkamentmaker Dick Timmerman in Wieren en in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Bovendien organiseren we dit jaar op 27 maart een boekbandencongres op de Universiteit Antwerpen in samenwerking met de Antwerpse Universiteitsbibliotheek.

Vanaf nu is de website van het Boekbandengenootschap verhuisd naar een host die ons meer ruimte biedt voor minder geld. Dit betekent dat we in de toekomst veel meer foto's van boekbanden kunnen tonen! Bovendien geeft ons dit de mogelijkheid om een aantal handige e-mailadressen in gebruik te nemen. Vanaf nu zal de secretaris u mailen via secretaris@boekbandengenootschap.nl en herinnert de penningmeester u aan de jaarlijkse bijdrage via penningmeester@boekbandengenootschap.nl.

In 2020 zet het Boekbandengenootschap zijn eerste schreden op de sociale media. U kunt ons voortaan uitbundig liken en Facebook. Vb dit keuzes maken wij de boekband ook onder de aandacht brengen van een breed publiek van specialisten en geïnteresseerden. Wij nodigen u graag uit onze Facebookpagina te volgen en te bestoken met interessante posts.

Wij wensen u een mooi en gezond 2020!

Het bestuur

Symposium: De (on)zichtbare boekband

Symposium **De (on)zichtbare boekband**

Op **vrijdag 27 maart** organiseert het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap in samenwerking met de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit Antwerpen het symposium *De (on)zichtbare boekband*.

Keynote-lezingen van Jan Storm van Leeuwen en Femke Prinsen. 15-minuten presentaties van Herre de Vries, Wytze Fopma, André Geurts, Dirk Imhof, Eliza Jacobs, Elizabet Nijhoff Asser, Rens Top, Marike van Roon, Lieve Watteeuw en Roosje Baeke.

Inschrijven kan via de website van de Universiteit Antwerpen:

Inschrijven

Meer informatie over het congres vindt u op deze website of op de website van het Boekbandengenootschap.

Houdt u er rekening mee dat op **zaterdag 28 maart** de **Algemene Ledenvergadering** evenens in Antwerpen plaats zal vinden. Na de ALV zullen we een bezoek brengen aan de **Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience**.

Agenda

Activiteiten van het Boekbandengenootschap

*** **tot 23 januari 2020** - *Bekroonde wijsheid* - ZB: Planbureau en Bibliothek van Zeeland · Middelburg
*** **tot 16 februari 2020** - *Het boek. Variaties en uitwerkingen IV / Le livre. Variations et déclinaisons IV* - Musée Royal de Mariemont · Morlanwelz
** **tot 29 februari 2020** - *Bijbel in beeld* - Drukkerijmuseum · Meppel
* **tot 1 maart 2020** - *Foute boeken* - Museum Meermanno · Den Haag
** **2 maart 2020 tot 5 mei 2020** - *De vos Reynaerde te kijk gezet in 64 hedendaagse boekbanden* - Athenaeumbibliotheek · Deventer · *met 10 boeken gebonden door leden van het Boekbandengenootschap*
** **30 maart 2020 tot 18 april** - *Boekkunst van de Academie Berchem Beeldende Kunsten* - Universiteit Antwerpen · Antwerpen
* **12 mei 2020 tot 15 juni 2020** - *Kopje Steam* - Academiegalerij van de Academie Berchem Beeldende Kunsten · Antwerpen
*** **13 juni 2020 tot 23 augustus 2020** - *Les quatre éléments* - Bibliotheca Wittockiana · Brussel
*** **22 augustus 2020 tot 27 september 2020** - *De vos Reynaerde te kijk gezet in 64 hedendaagse boekbanden* - Bibliotheek · Sint-Niklaas · *met 10 boeken gebonden door leden van het Boekbandengenootschap*
* **4 december 2020 tot 21 februari 2021** - *Helden in harnas: Ridderromans. Van Karel ende Elegast tot de Rode Ridder* - Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience · Antwerpen

Symposia in België en Nederland

29 februari 2020 - *Het middeleeuwse boek + opening tentoonstelling Van den vos Reynaerde in 60 boekbanden* - Athenaeumbibliotheek · Deventer · met lezingen van *Astrid Beckers* en *Jos Biemans*

Boekbindbeurzen

26 april 2020 - 't Bau-huis · Sint-Niklaas
31 oktober 2020 - Bürgerzentrum Engelshof · Keulen
7 en 8 november 2020 - Pieterskerk · Leiden

(naam) = *betrokken lid BNB*
*** = *boekbandenaanvrager*

Bezoek: Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience

De **Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience** (tot 2008 bekend als de Stadsbibliotheek) bewaart zo'n 1,5 miljoen publicaties, waaronder 40.000 oude drukken. Veel daarvan zitten in interessante boekbanden: spectaculaire, historische of moderne banden, maar evengoed alledaagse, huis-tuin-en-keukenbanden. Conservator **Steven Van Impe** noemt **zaterdagnamiddag 28 maart** boekbanden uit tien eeuwen aan de leden van het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap, met bijzondere aandacht voor de Antwerpse boekband en wat boekbanden ons vertellen over de geschiedenis van het boek en van de bibliotheekcollectie.

Uiteraard krijgt u ook de kans om de Nottebohmzaal te bewonderen.

In het rek

Strengels & Letters. Boeken maken in middeleeuws Gent – *Astrid Beckers-Enderman, 2019*

Strengels & Letters. Boeken maken in middeleeuws Gelre is de catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling die in de winter van 2018-2019 in het kasteel van Wijchen te zien was. Dit kleine boekje (40 blz.) is gewijd aan de verschillende ambachtsleiden die in de middeleeuwen samenwerkten om een boek te maken. Allerlei codicologische bijzonderheden worden besproken zoals leeshijnen, beekbeslag, maculatuur en uitgevaard het gebruik van strengels. In het laatste hoofdstuk worden negen middeleeuwse boeken uit het Regionaal Archief Nijmegen onder de loep genomen. Hun bijzonderheden worden aan de hand van gedetailleerde foto's toegelicht. De catalogus is geschreven voor een breed publiek en voor alle lieflhebbers, maar is dankzij de vele foto's, de toegelichte details en de codicologische beschrijvingen van de negen boeken zeker ook een aanrader voor wie reeds bekend is met het middeleeuwse boek.

Het boek is uitgegeven door Atelier Libri en kost €9,95.

Uit het rek

Is nieuw vergelijkbaar met oud? Een herbonden handschrift in de Abdij van Berne – André Geurts

Afbeelding: Heeswijk-Dinther, Abdij van Berne, AvBHS000002

In 1984 werd met publicaties en tentoonstellingen herdacht dat zeshonderd jaar daarvoor Geert Grote overleed. Hij was de vader van de Moderne Devotie, een belangwekkende vernieuwingsbeweging binnen de laatmiddeleeuwse kerk. Door enkele medewerkers van de Katholieke Universiteit Nijmegen (thans Radboud Universiteit) werd de herdenking aangegrepen om de expositie 'Moderne Devotie. Figuren en Facetten' te organiseren. Deze museale presentatie bevatte veel oebekende of weinig getoonde handschriften die een Oost- of Zuid-Nederlandse herkomst hadden. Ook enkele codices uit de Norbertijnenabdij van Berne te Heeswijk-Dinther (Noord-Brabant) waren voor het eerst te zien. Ze verbleven al geruime tijd in de Nijmeegse universiteitsbibliotheek om bestudeerd te worden ten behoeve van een catalogus, maar publicabele onderzoeksresultaten waren uitgeblieven. De tentoonstelling van 1984 werd aangegrepen om toch enkele boeken hun welverdiende aandacht te geven.

Lees verder op onze weblog.

Verslag: Bezoek aan de abdij van Berne

Verslag door Robert Arpots

Met 30 personen was het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap op vrijdag 15 november te gast in de Abdij van Berne, in het Brabantse Heeswijk-Dinther. Deze norbertinnenabdij werd gesticht in 1134 en bezit een rijke, historische bibliotheek.

Na de ontvangst met koffie en thee, kreeg het gezelschap, opgedeeld in twee groepen, een rondleiding door het gebouw. Aansluitend werd in de Norbertuszaal de lunch geserveerd, waarna de boekbandendag pas echt begon.

Wat voor moois we zagen, leest u op onze weblog.

Even voorstellen

Mijn naam is **Jan Bosch**. Waarom raakt iemand in boekbanden geïnteresseerd? Voor mij was het startpunt mijn verzameling oude schoolatlassen. Vaak kreeg ik die met de nodige beschadigingen. Om ze te kunnen repareren, heb ik een cursus boekbinden en boekherstel gedaan. Gaandeweg door het boekbindvirus wilde ik toen verder. De tweejarige avondopleiding aan het Grafisch Lyceum in Amsterdam was toen een logisch vervolg, waarna, ten slotte, de opleiding aan het Nationaal Archief volgde. Daar leerde ik de kneepjes van de boekrestauratie. Tijdens beide opleidingen, maar ook daarna, heb ik veelvuldig gebaat gemaakt van één van de publicaties van het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap: *Kneep & Binding*. Naast de andere publicaties van het Boekbandengenootschap is dit een omnibusaar document voor iedereen die zich verder wil verdiepen in de constructie en technisch van de boekband. Dat was voor mij ook de reden tot lid te worden van het Boekbandengenootschap. Enkele jaren geleden werd ik gevraagd om zitting te nemen in het bestuur. Op dat moment een moeilijke beslissing omdat ik toentertijd ook nog voorzitter was van de Stichting Handboekbinden. Na wat wikken en wegen heb ik toch ja gezegd, omdat ik op die manier een bijdrage kon leveren aan het bij elkaar brengen van de dieners van het Boekbandengenootschap en de doeners van de Stichting Handboekbinden. Enkele jaren geleden heb ik mijn bestuurstaken voor de Stichting Handboekbinden neergelegd, zodat ik wat meer tijd aan het BNB kan besteden. Daarom heb ik ook afgelopen november de taak van penningmeester op me genomen. Maar naast het beheren van de financiën wil ik ook graag een bijdrage leveren aan de activiteiten van het Boekbandengenootschap. Mijn belangstelling gaat daarbij vooral uit naar het uitbreiden en actualiseren van de terminologie in *Kneep & Binding* (een van de doelstellingen van het Boekbandengenootschap). Ook ben ik erg geïnteresseerd in de verschiedenis van de boekband en de kunstbinding. En naast mijn bestuurlijke taak werk ik, uiteraard, graag en veel thuis in mijn boekbinderij annex restauratiewerkplaats.

Even voorstellen

Mijn naam is **Femke Prinsen**. Ik ben boek- en papierrestaurator. In 2000 ben ik aan de Rijksuniversiteit Groningen als historicus afgestudeerd. Daarna heb ik vier jaar als onderzoeker gewerkt bij de sectie Middeleeuwen, maar gaandeweg ging ik me meer en meer in de materiële aspecten van mijn bronnen interesseren en daarnaast miste ik het werken met mijn handen. Daarom besloot ik in 2004 de HBO-opleiding Boek- en Papierrestauratie aan het Instituut Collectie Nederland in Amsterdam te volgen. Vrijwel direct nadat ik die opleiding had afgerond kon ik aan het werk als boekrestaurateur in de Herzog August Bibliothek in Wolfenbüttel (Duitsland). Hier heb drieënhalf jaar gewerkt voor een onderzoeksproject naar Middeleeuwse kloosterbibliotheken. In het kader hiervan heb ik een plan gemaakt voor de conservering en restauratie van ruim 800 handschriften en vroege drukken en vervolgens heb ik de uitvoering van dit plan op me genomen. In de zomer van 2013 ben ik naar Leiden verhuisd, waar ik begon als zelfstandig boek- en papierrestaurator. In die hoedanigheid werkte ik met name voor instellingen, zoals de Elzevier Heritage Collection in Amsterdam, de Universiteitsbibliotheek Leiden, Museum Plantin-Moretus in Antwerpen, Museum Meermanno in Den Haag en het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden. Momenteel combineer ik een baan als restaurator bij het Nationaal Archief (sinds mei 2019) met mijn werk als docent aan de opleiding Conservering en restauratie van de Universiteit van Amsterdam (sinds september 2015).

Contact

Voor vragen aan het bestuur, het aanmelden van tentoonstellingen en congressen voor deze nieuwsbrief, of om te weten van het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap kunt u contact met ons opnemen via: secretaris@boekbandengenootschap.nl.

Website · Weblog · Facebook

Deze e-mail is verstuurd aan (email). · Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. · U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. · Voor goede ontvangst voegt u communicatiecommissie@boekbandengenootschap.nl toe aan uw adresboek.

Laposta